

Sygn. akt VII U 862/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

3 sierpnia 2023 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Kosicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie 3 sierpnia 2023 r. w Warszawie

odwołania M. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

o świadczenie przedemerytalne

z 31 maja 2022 r., znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. M. prawo do świadczenia przedemerytalnego od stycznia 2022 r.

Sygn. akt VII U 862/22

UZASADNIENIE

M. M. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z 31 maja 2022 r., znak: (...). W uzasadnieniu stanowiska odwołująca się wskazała, że pracownik Urzędu Pracy nie poinformował jej w jakim terminie powinna złożyć wniosek o świadczenie przedemerytalne. Nadto, odwołująca się wyjaśniła, że pracodawca (...) sp. z o.o. ze względu na pandemię nie przedłużył z nią umowy o pracę, bowiem ze względu na wprowadzone przez rząd obostrzenia lokale gastronomiczne zostały zamknięte. Ubezpieczona dodała, że jej ostatnim źródłem utrzymania był zasiłek dla bezrobotnych, który otrzymywała przez rok, a obecnie pozostaje bez środków do życia (odwołanie z 8 sierpnia 2022 r. – k. 3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. Uzasadniając stanowisko w sprawie organ rentowy przytoczył treść art. 2 ust. 1 ustawy o świadczeniach emerytalnych, wskazując, że odwołująca nie spełniła warunku określonego w pkt 1 i 2 ww. przepisu. Organ rentowy wskazał, że z akt rentowych wynika, że odwołująca w ostatnim miejscu zatrudnienia wykonywała pracę na podstawie umowy cywilno-prawnej. Wykonywanie zatrudnienia w oparciu o umowę cywilnoprawną nie zostało przewidziane przez ustawodawcę, jako stanowiąca podstawę przyznania świadczenia przedemerytalnego. Organ rentowy podkreślił, że zarówno w treści art. 2 ust. 1 pkt. 1 jak i treści art. 2 ust. 1 pkt 2 przywołanej ustawy wyraźnie wskazano, że jednym z warunków przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego, jest wykonywanie przez co najmniej 6-miesięczny okres zatrudnienia na podstawie umowy o pracę lub w ramach stosunku służbowego (odpowiedź na odwołanie z 17 sierpnia 2022 r. – k. 4-5 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. M. urodzona (...) w okresie od 1 grudnia 2016 r. do 31 sierpnia 2020 r. była zatrudniona w (...) sp. z o.o. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kucharza (świadcstwo pracy z 31 sierpnia 2020 r. – akta osobowej ubezpieczonej).

Ubezpieczona pracowała w M. w stołowce zakładowej firmy (...). W tym obiekcie jej bezpośrednią przełożoną była D. L.. Odwołująca się bardzo dobrze wykonywała swoje obowiązki. Nie było zastrzeżeń do jej pracy. Stołówka została zamknięta z powodu obostrzeń związanych z pandemią (...)19. Pracodawca rozwiązał umowę o pracę z innymi pracownikami w związku z zamknięciem obiektu - z uwagi na pandemię, zaś z odwołującą się nie przedłużono z tej samej przyczyny umowy o pracę (zeznania M. M. – k. 20-20v a.s., zeznania A. S. – k. 57 a.s., zeznania D. L. – k. 57 a.s.).

Następnie M. M. wykonywała czynności na podstawie umowy zlecenia w Zjednoczonym Przedsiębiorstwie (...) do 31 października 2020 r. Lokal ten również zamknięto ze względu na obostrzenia związane z pandemią (...)19. Od 20 listopada 2020 r. ubezpieczona zarejestrowała się w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna. 6 grudnia 2021 r. Powiatowy Urząd Pracy w O. wystawił ubezpieczonej zaświadczenie potwierdzające datę rejestracji i okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych, jak również wskazał, że M. M. od dnia rejestracji nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej (zaświadczenie z 6 grudnia 2021 r. – k. 11 a.r., zeznania M. M. – k. 20 a.s.).

M. M., po tym jak dowiedziała się, że przysługuje jej świadczenie przedemerytalne, 17 stycznia 2022 r. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o to świadczenie (wniosek z 17 stycznia 2022 r. – a.r.). Po rozpoznaniu powyższego wniosku organ rentowy decyzją z 31 maja 2022 r. znak: (...) odmówił odwołującej prawa do świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołał się na treść art. 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych i wskazał, że ubezpieczona wniosek o świadczenie przedemerytalne złożyła w okresie przekraczającym 30 dni od dnia wydania przez Powiatowy Urząd Pracy zaświadczenia poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych oraz ostatnim zatrudnieniem ubezpieczonej był okres wykonywania umowy zlecenia. Organ rentowy wskazał, że powołany przepis określa warunki nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego dla pracowników, czyli osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Przepisy te nie obejmują więc zleceniobiorców (decyzja ZUS z 31 maja 2022 r. – a.r.).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie wymienionych wyżej dowodów z dokumentów, zeznań świadków A. S. i D. L. oraz przesłuchania odwołującej M. M..

Powołane przez sąd dowody z dokumentów, w zakresie w jakim sąd oparł na nich swoje ustalenia, były wiarygodne, korespondowały ze sobą i tworzyły spójny stan faktyczny. Co istotne, strony, w tym organ rentowy, nie kwestionowały ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z tych dokumentów, należało uznać za mające wysoki walor dowodowy.

W ocenie sądu zeznania świadków oraz odwołującej były spójne, logiczne i znalazły odzwierciedlenie w zgromadzonych w sprawie materiale dowodowym.

W związku z tym sąd uznał zgromadzony materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. M. było uzasadnione.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 1867 – dalej jako „u.ś.p.”) prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która:

do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co

najmniej 56 lat - kobieta oraz 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn,

do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn,

do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność, w rozumieniu przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, i za ten okres opłacała składki na ubezpieczenia społeczne oraz do dnia ogłoszenia upadłości ukończyła co najmniej 56 lat - kobieta i 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn,

zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat, i do dnia, w którym ustało prawo do renty, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn,

do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn,

do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego, z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn.

Cytowany przepis tworzy sześć grup osób uprawnionych do świadczenia przedemerytalnego, przy czym grupy te są względem siebie rozłączne. Do nabycia uprawnienia wystarczające jest spełnienie przesłanek zawartych w jednym z wymienionych punktów, wraz z tymi, które określa art. 2 ust. 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych. Przewiduje on, że świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna,

2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia

w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych,

3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

W sprawie bezsporne było, że ostatnim okresem zatrudnienia na podstawie umowy o pracę M. M. był okres pracy w (...) Polska w W.. Ubezpieczona świadczyła pracę w okresie od 1 grudnia 2016 r. do 31 sierpnia 2020 r., tj. przez okres znacznie dłuższy niż 6 miesięcy. Poza tym nie budzi wątpliwości, że ubezpieczona przed zakończeniem tego stosunku pracy ukończyła co najmniej 55 lat oraz posiadała okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat. Poza sporem pozostawało również, że ubezpieczona przez okres co najmniej 6 miesięcy pobierała zasiłek dla bezrobotnych i w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia

propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

Istota sporu w niniejszej sprawie koncentrowała się zatem, w ocenie sądu, na ustaleniu przyczyn dla których spółka (...) po 31 sierpnia 2020 r. nie kontynuowała z ubezpieczoną terminowego dotąd stosunku pracy oraz przyczyn złożenia wniosku o świadczenia przedemerytalne w okresie przekraczającym 30 dni od wydania przez Powiatowy Urząd Pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Brak kontynuowania stosunku pracy z odwołującą wynikał z zamknięcia obiektu gastronomicznego, w którym pracowała - z uwagi na pandemię (...)19. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że gdyby nie pandemia, doszłoby do przedłużenia stosunku pracy z ubezpieczoną, bowiem obowiązki wykonywała bardzo dobrze, bez zastrzeżeń. Sąd na podstawie zeznań świadków oraz odwołującej ustalił, że przyczyny, które zdecydowały o zakończeniu stosunku pracy, nie były przyczynami leżącymi po stronie pracownika, nie były związane z osobą odwołującej się, lecz były to przyczyny leżące po stronie pracodawcy, który nie mógł kontynuować dotychczasowej działalności w związku z pandemią. Okoliczność, że w sprawie nie doszło do rozwiązania umowy o pracę, lecz do braku jej przedłużenia (terminowy charakter umowy), nie może w ocenie sądu uzasadniać odmowy przyznania odwołującej się prawa do świadczenia przedemerytalnego, skoro umowy nie przedłużono w związku z trwającą pandemią. W tych okolicznościach brak przedłużenia umowy terminowej może zostać zrównany, pod względem skutków dla powstania spornego prawa - ze wskazanym w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych rozwiązaniem umowy o pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Odwołująca przed zakończeniem stosunku pracy (31 sierpnia 2020 r.) ukończyła 55 lat (13 kwietnia 2020 r.) oraz posiadała już wówczas okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat.

W związku ze spełnieniem przez odwołującą kumulatywnych przesłanek do świadczenia przedemerytalnego na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 2 ust. 2-3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych w zw. z art. 8 ustawy emerytalnej nabyła ona, w ocenie sądu, prawo do tego świadczenia. W związku z powyższym decyzja organu rentowego odmawiająca przyznania odwołującej świadczenia przedemerytalnego podlegała zmianie.

Sąd, ustalając termin, od którego możliwe było przyznanie odwołującej ww. świadczenia miał na względzie art. 7 ust. 1 oraz ust. 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, zgodnie z którym prawo do świadczenia przedemerytalnego ustala się na wniosek osoby zainteresowanej, od następnego dnia po dniu złożenia wniosku wraz z dokumentami. Do wniosku dołącza się dowody uzasadniające prawo do świadczenia przedemerytalnego, w tym decyzję o utracie prawa do zasiłku dla bezrobotnych lub informację o upływie 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w art. 2 ust. 3, a także dowody wymagane do ustalenia prawa do emerytury oraz jej wysokości, określone przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W rozpatrywanej sprawie M. M. złożyła wniosek o świadczenie przedemerytalne 17 stycznia 2022 r. Organ rentowy podnosił, że wniosek o przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego wpłynął do organu rentowego po upływie terminu określonego w treści art. 2 ust. 3 pkt 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, to jest po upływie 30 dni od dnia wydania przed powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych. W ocenie sądu, sytuacja zawodowa i zdrowotna ubezpieczonej nakazuje uznać przekroczenie terminu do złożenia wniosku o świadczenie przedemerytalne za usprawiedliwione. Zauważyć należy, że ubezpieczona nie wiedziała, że przysługują jej takie uprawnienia, a nadto chorowała, zaś uprawnienie do wystąpienia o świadczenie nabyła w trakcie trwania pandemii, która istotnie ograniczyła dostęp do urzędów. Złożone dokumenty i zeznania potwierdzają, że pozostałe warunki wskazane w ustawie o świadczeniach przedemerytalnych zostały spełnione. Mając na względzie powyższe, sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującej prawo do świadczenia przedemerytalnego od stycznia 2022 r.

Z tych też względów sąd orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.